

HISTÒRIA DE CATALUNYA
Francesc ESPINET
3er. CURS CODI 3015

I. ELS OBJECTES I ELS TEMES

- 1.- Nació, nacionalisme, estat, poder polític.
- 2.- El Principat de Catalunya i els Països Catalans.
- 3.- El poble català. Clivellaments socio-culturals; ètnies i classes; migracions.
- 4.- La cultura, la comunicació i la llengua.
- 5.- Territori, economia i història.
- 6.- L'estat: el comtat de Barcelona, la Corona d'Aragó, Espanya, França.
- 7.- Les nacions sense estat: resistència i autoafirmació.
- 8.- Els corrents historiogràfics. Construir una història nacional-popular.

II. ELS PRECEDENTS HISTÒRICOS

- 1.- Les arrels: dels jaciments paleolítics als visigots i els musulmans.
- 2.- La formació: de la Catalunya carolingia a la batalla de Muret (785-1213).
- 3.- La expansió: de Jaume el Conqueridor (1213-1276) a "lo mal any primer" (1333).
- 4.- La crisi: de Pere el Ceremoniós (1336-1387) a Ferran el Catòlic (1479-1516).
- 5.- La "decadència": Catalunya dins l'Imperi dels Àustries.
- 6.- El desvetllament de les darreries del s. XVII.

III. ELS PRECONDICIONANTS DE LA SOCIETAT INDUSTRIAL (1705-1833)

- 1.- La guerra de Successió, l'Onze de setembre de 1714 i la "Nueva planta de gobierno".
- 2.- L'economia protocapitalista: auge demogràfic, agricultura comercialitzada, indústria tèxtil.
- 3.- Els moviments populars entre l'Antic i el Nou règim: de la resistència del Carrasplet, passant pels avalots de les quintes, els rebonboris del pa, les guerres contra el francès i el trienni constitucional, fins als malcontents i als carlins.
- 4.- La Il·lustració i la Prerenaixença: cap a una nova cultura pròpia.
- 5.- L'acció dels estats centralistes: Espanya i França.
- 6.- Barcelona, capital exemplar del canvi.

- 7.- Les etapes: a) Les acumulacions cap a un nou règim (1714-1808).
b) Les crisis finals del vell règim (1808-1833).

IV. L'ESTRUCTURACIÓ DE LA CATALUNYA CAPITALISTA (1833-1868)

- 1.- L'economia cap a l'hegemonia de la indústria.
- 2.- Les classes: aristòcrates, camperols, burgesos, proletaris.
- 3.- La societat catalana i l'estat espanyol: disfuncionalitats.
- 4.- La Renaixença, identificació de la cultura pròpia.
- 5.- Catalunya, focus conflictiu: de la crema de la fàbrica Bonaplata a la revolució del 68: dels carlins als federalistes; dels liberals als socialistes.
- 6.- Les etapes i els cicles.

V. REVOLUCIÓ I RESTAURACIÓ (1868-1901)

- 1.- L'economia del guany capitalista; proteccionisme i lliurecalcisme; la qüestió colonial.
- 2.- El món obrer en l'òrbita llibertària i sindicalista.
- 3.- Nació i estat: regionalisme/nacionalisme, republicanisme/federalisme, els partits dinàstics i el caciquisme.
- 4.- De la Renaixença al Modernisme.
- 5.- Les etapes: a) El sexenari revolucionari (1868-1874).
b) La "febre d'or" (1875-1885).
c) Cap a l'hegemonia del catalanisme (fins 1901).

VI. L'EDAT D'OR (1901-1939)

- A.- Les etapes.
- 1^a època: 1) La ruptura del sistema dinàstic: Partit radical i Lliga regionalista (1901-1913).
2) La Mancomunitat (1914-1923).
3) La primera dictadura (1923-1930).
 - 2^a època: 1) La Generalitat restaurada (1931-1934).
2) La Generalitat segrestada (1934-1936).
3) Front d'esquerres, revolució i guerra (1936-1939).
- B.- Els temes.
- 1) Les crises i reconversions del capitalisme.
 - 2) Política territorial i metròpolis barcelonina.
 - 3) La lluita de classes, eix privilegiat.
 - 4) Identitat nacional i qüestió d'estat.
 - 5) Cultura de classe, nacional, institucional: del noucentisme al populisme; la conformació d'una cultura de masses.

VII. EL FRANQUISME (1939-1975)

A.- Periodització.

- 1) 1938-1944: el nacional-sindicalisme---la resistència a la repressió.
- 2) 1945-1951: l'autarquia---maquis i primeres mobilitzacions massives.
- 3) 1952-1956: la primera "obertura"---la crisi de la vella oposició.
- 4) 1957-1963: l'"estabilització"---germès d'un redreçament popular.
- 5) 1964-1968: el "desenvolupament" i la segona "obertura"---consolidació massiva de l'oposició nacional i popular.
- 6) 1969-1975: la crisi final---contradiccions entre l'oposició al sistema i l'oposició al règim.

B.- Les qüestions.

- 1) Una segona industrialització?
- 2) Preconstrucció social, societat de consum, societat de masses.
- 3) L'acció de l'estat central: ocupació militar i funcionarial; opressió i explotació nacional i de classe.
- 4) Burgesia, franquisme i catalanisme.
- 5) L'oposició al règim i al sistema: lluita de classes i alliberament nacional.
- 6) Moviments migratoris i cultura de masses: castellanització i desarrelament.
- 7) Llengua i cultura: protesta antifranquista i afirmació nacional.
- 8) Els "moviments marginats": feminism, contra-cultura, ecologisme, antimilitarisme, etc.

VIII. L'ACTUALITAT (DES DEL 1975)

- 1.- Cronologia: de la mort de Franco a la Generalitat provisional; la gestació de l'estatut d'autonomia; els primers governs de la Generalitat estatutària.
- 2.- Crisi econòmica i conflictes socials: cap a la pau dels cementiris de les majories silencioses sense feina.
- 3.- Catalunya i l'estat espanyol; Catalunya i els Països catalans.
- 4.- Institucions polítiques, partits, sindicats; les eleccions, els governs, les oposicions parlamentàries.
- 5.- La cultura: institucions, llengua, ensenyament, creació; cultura de masses o els analfabets de la postmodernitat; l'alta cultura, mirar-se el melic i/o quedar bocabadat; l'utòpica cultura nacional-popular passa per lluir crestes d'indi iroqués a la patum de Berga?; cultura marginal i marginada.
- 6.- L'oposició al sistema entre el desencís i la ràbia; l'independentisme de les noves generacions.

BIBLIOGRAFIA GENERAL

A. HISTÒRIES GENERALS DELS PAÏSOS CATALANS

I.- Encyclopédies.

Gran encyclopédia catalana. B., Encyclopédia Catalana S.A., 1969-1983, 16 vols.

II.- A. BALCELLS (director). Història dels Països catalans. B., Edhsa, 1980-1981, 3 vols.

M. BARCELÓ (director). Historia de los pueblos de España. II. Los antiguos territorios de la Corona de Aragón. B., Argos-Vergara, 1984.

J. VILLANOVA. Histoire populaire des catalans. Perpinyà, ed. Perpiñà, 3 vols., 1981.

B. HISTÒRIES GENERALS DEL PRINCIPAT

I.- Històries.

J. VICENS VIVES. Notícia de Catalunya. B., Destino, 1954.

F. SOLDEVILA (director). Història dels catalans. B., Ariel, 1961-1974, 5 vols.

F. SOLDEVILA. Història de Catalunya. B., Alpha, 1963.

P. VILAR. Catalunya dins l'Espanya moderna. B., Ed. 62, 1964-1968, 4 vols.

AA.DD. Història de Catalunya. B., Salvat, 1978, 6 vols.

J. REGLA (director). Història de Catalunya. B., Aedos, 1969-1973, 2 vols.

A. ROVIRA I VIRGILI I J. SOBREQUES. Història de Catalunya. Bilbao, La Gran Encyclopédia Vasca, 1976-1983, 13 vols.

J. NADAL, PH. WOLFF (editors). Història de Catalunya. Vilassar de Mar, Oikos-Tau, 1983.

R. GARCIA CARCEL (director). Historia de Catalunya. B., Ariel, des del 1985.

P. VILAR I J. TERMES (directors). Història de Catalunya. B., Ed. 62, des del 1987.

II.- Sèries.

Biografies catalanes. B., Vicens Vives, 14 vols., 1954-1969. (Reedició dels 10 primers vols., amb un afegit del s. XX: Història de Catalunya. B., Planeta, 1982, 8 vols.).

Episodis de la història. B., Dalmau, des del 1960. Uns 270 fullets.

Curs d'història de Catalunya. B., La Magranera/Ajuntament, des del 1983.

Comèixer Catalunya. B., Dopesa, 1978-1980. (Reedició de la part

històrica, amb noves aportacions, Conèixer la història de Catalunya. B., Vicens Vives, des del 1983, 5 vols.).

III.- Revistes.

L'Avenç. Mensual. Des del 1977.

Estudis d'història agrària. Des del 1978. Anual.

IV.- Bibliografia.

Bibliografia de Catalunya, a càrrec de C. SIMON PALMER. Publicats 2 vols. (1481-1820). Des del 1980. Madrid, C.S.I.C.

Índice histórico español. B., Universitat, des del 1952.

V.- Atlas.

Atlas de Catalunya. B., Yacaré/Congrés de cultura catalana, 1979.

Atlas històric de Catalunya. B., Mirador, des del 1984.

VI.- Barcelona.

A. DURAN I SANPERE. Barcelona i la seva història. B., Curial, 1972-1979, 3 vols.

AA.DD. Passat i present de Barcelona. Materials per l'estudi del medi urbà. B., Universitat, des del 1983.

C. HISTORIES GENERALS DE LA CATALUNYA NORD, LES ILLES I EL PAÍS VALENCIA
Catalunya Nord

M. DURLIAT. Histoire du Roussillon. París, P.U.F., 1954.

P. VERDAGUER. Defensa del Rosselló català. B., Curial, 1974.

Y. PEROTIN. Roussillon ou Catalogne-Nord, la liberté et l'histoire. Perpinyà, 1978.

LL. PLANES I M. BIOSCA. El Petit llibre de la Catalunya Nord. Perpinyà, L'Eriçó, 1978.

Les Illes

I. MACABICH. Historia de Ibiza. P. de M., Daedalus, 1966-1967, 4 vols.

G. PONS. Història de Menorca. Maó, Ed. Menorca, 1971.

M. VILLANGÓMEZ. Eivissa, la terra, la història, la gent. B., Selecció, 1974.

V.M. ROSELLÓ. Les Illes Balears. B., Barcino, 1977.

P. XAMENA. Història de Mallorca. P. de M., Moll, 1978.

F. MARTÍ I CAMPS. Iniciació a la història de Menorca. P. de M., Moll, 1979.

J. MASCARÓ (director). Història de Mallorca. P. de M., 1970-1975, 3 vols.

J. ALZINA (director). Història de Mallorca. P. de M., 1982, 2 vols.

AA.DD. Mallorca: història i cultura. P. de M., Moll, 1985.

País Valencià

J. FUSTER. Nosaltres els valencians. B., Ed. 62, 1962.

AA.DD. Història del País valencià. I. Antiga i musulmana, 1965.

III. Moderna, 1975. B., Ed. 62.

J. REGLA. Aproximació a la història del País valencià. València, L'Estel, 1968.

AA.DD. Nuestra historia. València, Masivars, vol. II, 1980; vol. III, 1981.

AA.DD. País valencià. Geografia i història. València, Tres i quatre, 1980.

D. HISTORIES DEL SEGLE XVIII ENÇÀ AL PRINCIPAT

I.- Encyclopédies.

AA.DD. Diccionari de les ciències de la societat als Països Catalans (segles XVIII-XX). Ictíneu. B., Ed. 62, 1978.

II.- Històries.

F. SOLDEVILA (director). Un segle de vida catalana 1814-1930. B., Alcides, 1961, 2 vols.

AA.DD. Els moviments socials a Catalunya, el País valencià i les Illes. B., La Magranà, 1978. (Més una Bibliografia dels B., Lavfnia, 1972).

J.A. GONZALEZ CASANOVA. Federalisme i autonomia a Catalunya. B., Curial, 1974.

E. VALLES. Història gràfica de la Catalunya contemporània. B., Ed. 62, 1974-1979, 5 vols. (Més un vol. anual des d'aleshores, una mena de llibre gràfic de l'any).

F. CUCURULL. Panorama del nacionalisme català. París, Edicions catalanes, 1975, 6 vols.

J.M. HUERTAS. Obrers a Catalunya. B., L'Avenç, 1982.

J. MALUQUER I J. NADAL. Catalunya, fàbrica d'Espanya. B., Ajuntament, 1985.

III.- Sèries.

Clàssics del nacionalisme català. B., La Magranà/Diputació. Des del 1983.

IV.- Revistes.

Recerques. Primer anual, després bianual. B., des del 1971.